

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Sitt Awla)

5 ta' Lulju 2012 (*)

“Sitt Direttiva tal-VAT — Artikoli 5(3)(?) u 13B(d)(5) — Negozjar ta' tran?azzjoni ta' trasferiment ta' azzjonijiet ta' kumpanniji — Tran?azzjoni li timplika wkoll it-trasferiment tal-proprjetà ta' beni immobbli ta' dawn il-kumpanniji — E?enzjoni”

Fil-Kaw?a C-259/11,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Hoge Raad der Nederlanden (il-Pajjizi l-Baxxi), permezz ta' de?i?joni tat-22 ta' April 2011, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fis-26 ta' Mejju 2011, fil-pro?edura

DTZ Zadelhoff vof

vs

Staatssecretaris van Financiën,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Sitt Awla),

komposta minn U. L?hmus, President tal-Awla, A. Rosas (Relatur) u C. G. Fernlund, Im?allfin,

Avukat ?enerali: N. J?äskinen,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

- g?al DTZ Zadelhoff vof, minn B. van Zadelhoff, belastingadviseur,
- g?all-Gvern Olandi?, minn C. Wissels u C. Schillemans, b?ala a?enti,
- g?all-Kummissjoni Ewropea, minn C. Soulay u W. Roels, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema' l-Avukat ?enerali, li l-kaw?a tinqata' ming?ajr konkluzjonijiet,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 5(3)(?) u l-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 09, Vol. 01, p. 23, aktar 'il quddiem is-“Sitt Direttiva”).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kaw?a bejn DTZ Zadelhoff vof (iktar 'il quddiem d-“DTZ

Zadelhoff”) kontra l-iStattssecretaris van Financiën (Segretarju tal-Istat g?all-Finanzi) dwar il-kwalifikazzjoni, g?all-finijiet tal-e?enzjoni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud (iktar 'il quddiem il-“VAT”), ta' trasferiment ta' azzjonijiet ta' kumpannija li jimplika wkoll it-trasferiment tal-proprjetà ta' beni immobbli li jappartjenu lil din tal-a??ar.

II-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Skont l-Artikolu 2(1) tas-Sitt Direttiva:

“Dawn li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?at-taxxa fuq il-valur mi?jud:

1. il-provvista ta' o??etti u servizzi mag?mula bi ?las fit-territorju tal-pajji? minn persuna taxxabli li ta?ixxi b?ala tali.”

4 L-Artikolu 5(1) u (3) tas-Sitt Direttiva, jipprovd:

“1. ‘Provvista ta' o??etti’ tfisser it-trasferiment tad-dritt ta' sid li jiddisponi minn proprjetà korporali.

[...]

3. Stati Membri jistg?u jqisu dawn l-affarijiet li ?ejjin b?ala proprjetà korporali:

[...]

?) ishma [azzjonijiet] jew interessi ekwivalenti g?all-ishma li jag?tu lit-titolari tag?hom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' sid jew pussess fuq il-proprjetà immobbli jew parti minnha.”

5 L-Artikolu 13B tas-Sitt Direttiva, intitolat “E?enzjonijiet o?rajn”, jipprovd:

“Ming?ajr pre?udizzju g?al dispo?izzjonijiet o?rajn tal-Komunità, l-Istati Membri g?andhom je?entaw lil [dawn] li ?ejjin] ta?t il-kondizzjonijiet li huma g?andhom jistabilixxu g?al skopijiet biex jassiguraw l-applikazzjoni korretta u ?ara tal-e?enzjonijiet u tal-prevenzjoni ta' kwalunkwe e?enzjoni [eva?joni], evitar, u abbu?:

[...]

d) it-transazzjonijiet li ?ejjin:

[...]

5. transazzjonijiet, inklu?i negozjar, esklu? l-immani??jar u l-?a?na assicurata, fl-ishma, interessi f'kumpanniji jew asso?jazzjonijiet, debentures [titoli] u sigurtajiet o?rajn, esklu?i:

[...]

– id-drittijiet jew sigurtajiet msemmija fl-Artikolu 5(3);

[...]”

6 Skont il-qorti tar-rinviju, ir-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi ma g?amilx u?u mill-possibbiltà mog?tija lill-Istati Membri mill-Artikolu 5(3)(?) tas-Sitt Direttiva.

Id-dritt Olandi?

7 L-Artikolu 11 tal-Li?i dwar it-taxxa fuq id-d?ul min-negozju (Wet op de omzetbelasting 1968) tat-28 ta' ?unju 1968 (Staatsblad 1968, Nru 329), jipprovdi:

“1. Huma e?enti mit-taxxa, ta?t il-kundizzjonijiet stabbiliti b'regolament tal-amministrazzjoni pubblika:

[...]

i) il-forniment tal-merkanzija u l-provvista tas-servizzi li ?ejjin:

[...]

2° it-transazzjonijiet, inklu? in-negozjar, i?da bl-e??ezzjoni tal-kustodja u l-?estjoni, li jirrigwardaw it-titoli trasferibbli u t-titoli l-o?ra, bl-esklu?joni tad-dokumenti li jistabilixxi titolu g?all-o??etti;

[...]

Il-fatti li wasslu g?all-kaw?a u d-domandi preliminari

8 Matul il-perijodu inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, Fabege AB (iktar 'il quddiem “Fabege”), kumpannija stabbilita fl-Isvezja, kienet tippossjedi indirettament l-azzjonijiet kollha tal-kumpannija World Fashion Centre Amsterdam BV, li kienet il-proprjetarja u l-operatri?i tat-torrijiet I u II tal-kumplex immobiljari World Fashion Centre (iktar 'il quddiem il-“WFC”), f'Amsterdam (il-Pajji?i l-Baxxi). Fabege kienet tippossjedi wkoll b'mod indirett, 100 % tal-azzjonijiet tal-kumpannija Fabege WF BV, li kienet kumpannija proprjetarja u operatri?i tat-torri IV tal-WFC.

9 Il-kumpannija Stienstra BV Bedrijfshuisvesting (iktar 'il quddiem “Stienstra”), kumpannija stabbilita f's-Hertogenbosch (il-Pajji?i l-Baxxi), kienet tippossjedi indirettament l-azzjonijiet kollha ta' De Herven III BV (iktar 'il quddiem “De Herven”), li kienet il-proprjetarja u l-operatri?i tal-kumplex ta' uffi?ini Soetelieve, li tinstab fl-istess belt.

10 Il-kumpannija DTZ Zadelhoff twettaq attivitajiet ta' senserija u ta' konsulenza fil-qasam immobiljari.

11 Fl-1999, DTZ Zadelhoff tqabbdet minn Fabege, bi ?las ta' rimunerazzjoni, sabiex issib xerrej g?all-WFC. Fabege kellha l-intenzjoni li titrasferixxi dan il-kumplex immobiljari permezz ta' trasferiment ta' azzjonijiet tal-kumpanniji li kienu indirettament proprjetarji ta' dan. Il-prezz tal-bejg? mitlub g?all-azzjonijiet kien jiddependi kwa?i esklu?ivament fuq il-valur tas-suq ta' WFC b?ala beni immobiljari. Fil-kuntest tal-missjoni tag?ha, DTZ Zadelhoff sabet xerrej lil min ?ew mibjug?a u ttrasferiti l-azzjonijiet bejn il-5 ta' Ottubru 1999 u l-24 ta' Jannar 2000.

12 Fis-sena 2000, DTZ Zadelhoff tqabbdet minn Stienstra, bi ?las ta' rimunerazzjoni, sabiex issib xerrej g?all-kumplex ta' uffi?ini Soetelieve. Ma ?iex provvi?orjament indikat jekk din kinitx il-proprjetarja tal-imsemmi kumplex li kienet ser ti?i ttrasferita jew dik tal-azzjonijiet ta' De Herven. Finalment, l-intervent ta' DTZ Zadelhoff wassal sabiex jinstab xerrej lil min ?ew ittrasferiti u mibjug?a l-azzjonijiet ta' De Herven.

13 DTZ Zadelhoff la ?abret u lanqas ?alset il-VAT g?all-provvista tas-servizzi, li kienet tikkonsisti fit-tfittxija ta' xerrej g?all-imsemmija beni immobbli, li hija wettqet g?al Fabege u Stienstra. Hija kkunsidrat li dawn is-servizzi kienu kemm e?entati mit-taxxa skont l-Artikolu 11(1)(i),

2, tal-li?i dwar it-taxxa fuq il-valur mi?jud tat-28 ta' ?unju 1968, kif ukoll li dawn is-servizzi ma kinux taxxabli fil-Pajji?i l-Baxxi, peress li servizz huwa kkunsidrat b?ala li ma se??x fit-territorju tar-Renju tal-Pajji?i l-Baxxi jekk min iwettaqhom ma huwiex stabbilit f'dan l-Istat Membru.

14 L-Inspecteur van de Belastingdienst (iktar 'il quddiem l-“Ispettur”) ikkunsidra li l-e?enzjoni ma kinitx applikabli u li l-provvista tas-servizzi kellha ti?i kkunsidrata b?ala li se??et fil-Pajji?i l-Baxxi, li b'hekk twassal lil DTZ Zadelhoff g?al irkupru ta' VAT g?all-perijodu mill-1 ta' Jannar sal-31 ta' Di?embru 2000. Wara ilment minn din il-kumpannija, l-ammont ta' dan l-irkupru tnaqqas permezz ta' de?i?joni tal-Ispettur.

15 DTZ Zadelhoff ippre?entat rikors kontra din l-a??ar de?i?joni tal-Ispettur quddiem ir-Rechtbank te Haarlem (qorti distrettwali ta' Haarlem), li ?a?ditu b?ala infondat. Din il-kumpannija appellat din is-sentenza quddiem il-Gerechthof te Amsterdam (Qorti tal-Appell ta' Amsterdam), li kkonfermat is-sentenza tal-ewwel istanza. DTZ Zadelhoff b'hekk ippre?entat appell fil-kassazzjoni quddiem il-Hoge Raad der Nederlanden.

16 Il-Hoge Raad der Nederlanden tikkunsidra li l-Gerechthof te Amsterdam stabbilixxiet korrettement il-post fejn is-servizzi g?andhom ikunu kkunsidrati li se??ew. Min-na?a l-o?ra, il-qorti tar-rinviju g?andha dubji dwar il-kwalifikazzjoni, g?all-finijiet tal-e?enzjoni tal-VAT, tat-tran?azzjoni ta' trasferiment ta' azzjonijiet tal-kumpanniji li jimplikaw ukoll it-trasferiment tal-proprjetà ta' beni immobbli li jappartjenu lil dawn il-kumpanniji.

17 F'dawn i?-?irkustanzi, il-Hoge Raad der Nederlanden idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri u tressaq quddiem il-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) Il-fra?i introduttiva tal-Artikolu 13(B)(d)(5) tas-Sitt Direttiva g?andha ti?i interpretata fis-sens li jaqg?u wkoll ta?t din id-dispo?izzjoni t-tran?azzjonijiet, b?al dawk mag?mula mill-parti kkon?ernata, li, essenzjalment, jirrigwardaw il-beni immobbli mi?muma mill-kumpanniji kkon?ernati u t-trasferiment (indirett) tag?hom, g?as-sempli?i ra?uni li dawn it-tran?azzjonijiet huma inti?i li jittrasferixxu l-azzjonijiet ta' dawn il-kumpanniji u li kellhom dan ir-ri?ultat?

2) L-e??ezzjoni g?all-e?enzjoni prevista fit-tieni in?i? tal-fra?i introduttiva tal-Artikolu 13(B)(d)(5) tas-Sitt Direttiva tapplika wkoll g?all-Istat Membru li ma g?amilx u?u mill-possibilità, offruta bil-fra?i introduttiva tal-Artikolu 5(3)(?) tas-Sitt Direttiva, li jqis b?ala beni tan?ibbli l-ishma u l-azzjonijiet li l-possessjoni [pussess] tag?hom [ji]gura fid-dritt l-g?oti fi proprjetà jew fl-u?u u fl-isfruttament ta' beni immobbli?

3) Fil-ka? li r-risposta g?ad-domanda pre?edenti hija fl-affermattiv, g?andhom jitqiesu b?ala li jiformaw parti mill-[interessi ekwivalenti g?all-jishma u mill-azzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq l-azzjonijiet ta' kumpanniji li, direttament jew indirettament (permezz ta' sottosussidjarji), huma l-proprjetarji ta' beni immobbli, irrISPETTIVAMENT mill-kwistjoni dwar jekk huma joperawx dawn il-beni immobbli b?ala tali jew jekk huma ju?awhomx fil-kuntest ta' impri?a ta' natura differenti?”

Fuq id-domandi preliminari

Fuq l-ewwel u t-tieni domanda

18 Permezz tal-ewwel ?ew? domanda tag?ha, li g?andhom ji?u e?aminati flimkien, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi, minn na?a, jekk l-Artikolu 13(B)(d)(5) tas-Sitt Direttiva g?andux ji?i interpretat fis-sens li jaqg?ux ta?t din l-e?enzjoni mill-VAT, tran?azzjonijiet, b?al dawk imwettqa minn DTZ Zadelhoff fil-kaw?a prin?ipali, li g?andhom b?ala g?an li jittrasferixxu azzjonijiet tal-kumpanniji kkon?ernati u li kellhom dan ir-ri?ultat, i?da li, fl-a??ar anali?i, jirrigwardaw beni immobbli li huma proprjetà ta' dawn il-kumpanniji u t-trasferiment (indirett) tag?hom, g?ar-ra?uni

biss li dawn it-tranżazzjonijiet għandhom b'ala għan li jittrasferixxu l-azzjonijiet ta' dawn il-kumpanniji u li huma għandhom dan ir-riżultat u, min-naħa l-oħra, jekk l-eżekzjoni għal din l-eżekzjoni li hija prevista fl-istess tieni inqas tal-punt 5 hija applikabbli wkoll meta l-Istat Membru magħamli u u mill-possibbiltà, prevista fl-Artikolu 5(3)(?) tal-imsemmija direttiva, li jkoll b'ala proprjetà korporali l-interessi ekwivalenti għall-ishma u l-azzjonijiet li l-pussess tagħom jiġura *de jure* jew *de facto* l-għoti fi proprjetà jew fl-użu u fl-isfruttament ta' beni immobbli.

19 Fl-ewwel lok huwa importanti li jifakkur li, skont il-urisprudenza tal-Qorti tal-ustizzja, l-eżekzjonijiet previsti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva jammontaw għal kundizzjoni awtonomi tad-dritt tal-Unjoni li għandhom b'ala għan li jevitaw diverżenzi fl-applikazzjoni tas-sistema tal-VAT minn Stat Membru magħall-ieor (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-25 ta' Frar 1999, CPP, C-349/96, ġabra p. I-973, punt 15, kif ukoll tal-10 ta' Marzu 2011, Skandinaviska Enskilda Banken, C-540/09, ġabra p. I-1509), punt 19 u l-urisprudenza iktar itata).

20 Minn urisprudenza stabbilita jirriżulta wkoll li l-kliem użat sabiex jindika l-imsemmija eżekzjonijiet għandu jiġi interpretat b'mod ristrett, peress illi dan jikkostitwixxi derogi għall-prinċipju ġenerali li jipprevedi li l-VAT tinżabar fuq kull provvista ta' servizzi mwettqa bi nlas minn persuna taxxabli (sentenzi tal-20 ta' Novembru 2003, Taksatorringen, C-8/01, ġabra p. I-13711, punt 36; tat-3 ta' Marzu 2005, Arthur Andersen, C-472/03, ġabra p. I-1719, punt 24, u tal-21 ta' unju 2007, Ludwig, C-453/05, ġabra p. I-5083, punt 21).

21 Madankollu, l-interpretazzjoni tal-imsemmija kliem għandha tkun konformi mal-għanijiet imfittxija mill-eżekzjonijiet previsti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva u tirrispetta r-rekwiżiti tal-prinċipju tan-newtralità fiskali inerenti għas-sistema komuni tal-VAT. B'hekk, din ir-regola ta' interpretazzjoni stretta ma tfissirx li l-kliem użat sabiex jiġu ddefiniti l-eżekzjonijiet previsti fl-imsemmi Artikolu 13 għandu jkun interpretat b'mod li jiġi ad lil dawn mill-effetti tagħom (ara, f'dan is-sens sentenzi tal-14 ta' unju 2007, Haderer, C-445/05, ġabra p. I-4841, punt 18, u tad-19 ta' Novembru 2009, Don Bosco Onroerend Goed, C-461/08, ġabra p. I-11079, punt 25).

22 Fir-rigward, b'mod iktar preċiż tal-portata tal-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva, il-Qorti tal-ustizzja kkonstatat li t-tranżazzjonijiet fuq l-azzjonijiet u fuq it-titoli oħra huma tranżazzjonijiet imwettqa fis-suq tat-titoli u li l-kummerċ tat-titoli jinkludi atti li jbiddu s-sitwazzjoni uridika u finanzjarja bejn il-partijiet (ara, f'dan is-sens sentenzi tal-5 ta' unju 1997, SDC, C-2/95, ġabra p. I-3017, punti 72 u 73, kif ukoll tad-29 ta' Ottubru 2009, SKF, C-29/08, ġabra p. I-10413, punt 48).

23 Il-kliem "transazzjonijiet [...f] debentures [titoli]" fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva jirrigwardaw għalhekk, tranżazzjonijiet li jistgħu joqolqu, ibiddu jew jestendu d-drittijiet u l-obbligi tal-partijiet fuq titoli (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tat-13 ta' Diċembru 2001, CSC Financial Services, C-235/00, ġabra p. I-10237, punt 33, u SKF, iktar itata iktar 'il fuq, punt 48).

24 Għal dak li jirrigwarda l-fatti li wasslu għall-kawża prinċipali, ma huwiex ikkontestat la mill-konvenuta, la mill-Gvern Olandiż u lanqas mill-Kummissjoni Ewropea li Fabege u Stienstra, wara li talbu s-servizzi ta' DTZ Zadelhoff, biegu u ttrasferew azzjonijiet li kienu indirettament proprjetarji tagħom.

25 F'dan ir-rigward, huwa irrilevanti l-fatt li Stienstra ma kenitx indikat, meta hija qabbdet lil DTZ Zadelhoff sabiex issib xerrej għall-kumpless tal-uffiċini Soetelieve, jekk din kienet il-proprjetarja ta' dan jew tal-azzjonijiet ta' De Herven li jkun ittrasferit lix-xerreja. Fil-fatt, mill-urisprudenza tal-Qorti tal-ustizzja jirriżulta li jeżiż, b'mod konformi mal-għanijiet tas-sistema tal-VAT li tiġi m'arsa l-ertezza legali u li tiffaċilita l-atti inerenti għall-applikazzjoni tat-taxxa, li tiġi kkunsidrata, liff f'każijiet eżekzjonali, in-natura oġettiva tat-tranżazzjoni inkwistjoni (ara, f'dan is-sens is-sentenzi tas-6 ta' April 1995, BLP Group, C-4/94, ġabra p. I-983, punt 24, u SKF, iktar itata iktar 'il fuq, punt 47). B'hekk, minkejja l-intenzjonijiet inizzjali eventwali ta' Stienstra, in-natura oġettiva tat-

tranżazzjoni li finalment se jkoll ikkonsistiet fi tranżazzjoni li tirrigwarda l-azzjonijiet u, b'hekk, hija għandha, jkoll f'każ ta' eżerċizzjoni, tkun ikkunsidrata fiha nnifisha.

26 Fit-tieni lok, għal dak li jirrigwarda b'mod iktar partikolari l-kwistjoni dwar jekk is-servizzi mwettqa minn DTZ Zadelhoff u li huma inkwistjoni fil-kawża prinċipali huma koperti mill-kelma "negozjar" li tidher fl-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva, għandu jiffakkar li l-Qorti tal-Ġustizzja diġà kkunsidrat li minn din id-dispożizzjoni jirriżulta li l-kliem "inklużi negozjar" ma għandhomx b'ala għan li jiddefinixxu l-kontenut prinċipali tal-eżerċizzjoni prevista minn din id-dispożizzjoni, iġda li għandhom b'ala għan it-tkabbir tal-kamp ta' applikazzjoni ta' din għall-attivitajiet ta' negozjar (sentenza CSC Financial Services, iġitata iktar 'il fuq, punt 38).

27 B'hekk, mingħajr ma jkun neċessarju li tistaqsi dwar il-portata eżatta tal-kelma "negozjar", li tidher ukoll f'dispożizzjonijiet oħra tas-Sitt Direttiva, b'mod partikolari fl-Artikolu 13B(d)(1) sa (4), għandu jiġi kkonstatat li, fil-kuntest tal-imsemmi punt 5, din il-kelma tkopri attività fornuta minn persuna intermedjarja li ma tokkupax il-post ta' parti għal kuntratt li tkopri prodott finanzjarju u fejn l-attività hija differenti mis-servizzi kuntrattwali tipiċi furnuti mill-partijiet għal tali kuntratti. Fil-fatt, l-attività ta' negozjar hija servizz mogħti lil parti għal kuntratt u m'allas minnha b'ala attività distinta ta' medjazzjoni. Hija tista' tikkonsisti, fost l-oħrajn, f'li tindikalu l-okkażjonijiet sabiex tikkonkludi tali kuntratt, sabiex tidher f'kuntratt mal-parti l-oħra u sabiex tinneozja f'isem u akkont tal-klijent id-dettalji tas-servizzi reżiproċi. L-għan ta' din l-attività huwa b'hekk li jsir in-neċessarju sabiex jwettq partijiet jikkonkludu kuntratt, mingħajr ma n-negozjatur ikollu interess proprju fir-rigward tal-kontenut ta' dan il-kuntratt (sentenza CSC Financial Services, iġitata iktar 'il fuq, punt 39).

28 L-attivitajiet ta' senserija u ta' konsulenza imwettqa minn DTZ Zadelhoff fil-kawża prinċipali kienu jikkonsistu fit-tfittxija, bi jlas ta' remunerazzjoni, tax-xerrej għall-beni immobbli li sussegwentement inbiegħu u jwettq ittrasferiti permezz ta' trasferimenti ta' azzjonijiet, li għandhom b'ala għan li jwasslu, minn naħa, li Fabège u x-xerrej kif ukoll, min-naħa l-oħra, Stienstra u x-xerrej, jikkonkludu rispettivament kuntratt, mingħajr ma DTZ Zadelhoff jkollha interess proprju fir-rigward tal-kontenut ta' dawn il-kuntratti. L-imsemmija aktivitajiet konsegwentement jikkorrispondu mal-kelma "negozjar" li tirrigwarda azzjonijiet fis-sens tal-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva.

29 Fit-tielet lok, għandu jiġi vverifikat jekk dawn l-attivitajiet jaqgħux fl-eżerċizzjoni għall-eżerċizzjoni prevista fl-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva, eżerċizzjoni li hija msemmija f'dan l-istess tieni inqas tal-punt 5.

30 Mit-tieni inqas tal-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva jirriżulta li mingħajr preżudizzju għal dispożizzjonijiet oħra tad-dritt tal-Unjoni, l-Istati Membri jeżentaw b'mod partikolari tranżazzjonijiet, inkluż fosthom l-innegozjar, li jirrigwardaw l-azzjonijiet, l-ishma tal-kumpanniji jew ta' assoċjazzjonijiet, titoli u sigurtajiet oħrajn, bl-esklużjoni ta' drittijiet jew titoli previsti fl-Artikolu 5(3) ta' din l-istess direttiva.

31 B'mod konformi mal-Artikolu 5(3)(?) tas-Sitt Direttiva, l-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw b'ala proprjetà korporali b'mod partikolari l-azzjonijiet jew interessi ekwivalenti għall-ishma li jagħtu lit-titolari tagħhom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' proprjetarju jew pussess fuq il-proprjetà immobbli jew parti minnha.

32 B'hekk, azzjonijiet li l-pussess tagħhom jagħti drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' proprjetarju jew pussess fuq il-proprjetà immobbli jew parti minnha, b'għall-azzjonijiet inkwistjoni fil-kawża prinċipali, jistgħu jkunu kkunsidrati mill-Istati Membri, għall-finijiet tal-VAT, b'ala proprjetà korporali.

33 Huwa stabbilit li r-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi ma għamlix użu minn din il-possibbiltà.

34 Mill-urisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta li l-Istati Membri huma liberi li jeżerċitaw l-

għala li jagħtihom l-Artikolu 5(3) tas-Sitt Direttiva, inkluż fosthom billi jiġu ffixxati erti kundizzjonijiet, sa kemm dawn ma jalterawx fundamentalment in-natura tal-għala offerta, l-ebda dispożizzjoni tas-Sitt Direttiva ma tillimita b'xi mod is-setgħa diskrezzjonali tal-Istati Membri f'dan ir-rigward (sentenza tal-4 ta' Ottubru 2001, "Goed Wonen", C-326/99, ʔabra p. I-6831, punt 34).

35 Konsegwentement, jekk l-Artikolu 5(3) tas-Sitt Direttiva jippermetti li jiġi assimilati ma' proprjetà korporali, id-drittijiet kollha kkunsidrati, jew li jiġu assimilati biss ma' beni b'għal dawn wiegħed jew erti w'ud minn dawn id-drittijiet, l-imsemmija dispożizzjoni tippermetti wkoll li tiġi limitata tali assimilazzjoni għad-drittijiet biss li josservaw kriterji preiżi de iure mill-Istat Membru kkonfermat (sentenza "Goed Wonen", iktar itata iktar 'il fuq, punt 34).

36 Min-naħa l-oħra, ikun diffiċilment konv'ijabbli mal-istruttura tas-Sitt Direttiva li jiġi ammess li r-referenza, fit-tieni inqas tal-Artikolu 13B(d)(5) ta' din id-Direttiva fl-Artikolu 5(3) tagħha tipprovdi għad-drittijiet jew titoli kollha indikati f'din l-aħħar dispożizzjoni, indipendentement mill-fatt li l-Istat Membru eżerċita jew le l-għala mogħtija lil minn din id-dispożizzjoni.

37 Interpretazzjoni b'għal din hija kkorroborata mix-xogħlijiet preparatorji tas-Sitt Direttiva. Hekk kif sostniet il-Kummissjoni fl-osservazzjonijiet tagħha bil-miktub, il-proposta tagħha tas-Sitt Direttiva [COM(73) 950 finali] tipprovdi, fl-Artikolu 5(1) tagħha li l-azzjonijiet jew interessi ekwivalenti għall-ishma li jagħtu lit-titolari tagħhom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' proprjetarju jew pussess fuq il-proprjetà immobbli jew parti minnha jkunu dejjem trattati b'għala beni immobbli li għalihom jirreferu.

38 Mill-espożizzjoni tal-motivi tal-proposta (p. 6) jirriżulta li l-Kummissjoni tikkunsidra li "[l]-assimilazzjonijiet previsti fil-paragrafu 1 għandhom b'għala għan li jissużettaw għall-[VAT], għal raunijiet evidenti ta' newtralità, tranżazzjonijiet li, ekonomikament, huma ekwivalenti għall-provvista ta' immobbli jew ta' parti minn immobbli".

39 Madankollu, wara li l-Kummissjoni pprezentat numru ta' proposti oħra, il-Kunsill tal-Komunitajiet Ewropej finalment ikkunsidra li formulazzjoni oħra li tippermetti lill-Istati Membri, mingħajr ma tobbligahom, li jikkunsidraw b'għala proprjetà korporali "ishma [azzjonijiet] jew interessi ekwivalenti għall-ishma li jagħtu lit-titolari tagħhom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' sid jew pussess fuq il-proprjetà immobbli jew parti minnha".

40 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li mill-urisprudenza tal-Qorti tal-ustizzja jirriżulta li, jekk huwa ertament minnu li l-kliem u'at sabiex jindika l-eżenzjonijiet previsti fl-Artikolu 13 tas-Sitt Direttiva huma ta' interpretazzjoni stretta, peress li dawn l-eżenzjonijiet jammontaw għal eżenzjoni għall-prinċipju eneralali li skont dan il-VAT huwa miżbur fuq kull provvista ta' servizzi li ssir b'titolu oneru mill-persuna taxxabli (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tas-26 ta' unju 2003, MKG-Kraftfahrzeuge-Factoring, C-305/01, ʔabra p. I-6729, punt 63, kif ukoll tad-19 ta' April 2007, Velvet & Steel Immobilien, C-455/05, ʔabra p. I-3225, punt 14), xorta jibqgħa l-fatt li interpretazzjoni stretta ma tistax tillimita eżenzjoni b'mod li ma ssibx sostenn fil-kliem tad-dispożizzjoni inkwistjoni. Approv b'għal dan, fil-fatt, imur kontra l-għanijiet tas-sistema tal-VAT li tiġi gurata, b'mod partikolari, i-ertezza legali (ara, f'dan is-sens is-sentenza SKF, iktar itata iktar 'il fuq, punti 46 u 47).

41 Il-prinċipju tan-newtralità fiskali ma jwassalx iktar għal interpretazzjoni li tmur kontra l-kliem tal-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva, moqri fid-dawl tal-Artikolu 5(3) tagħha.

42 Konsegwentement, għandha tingħata risposta għall-ewwel u t-tieni domanda li l-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva għandu jiġi interpretat fis-sens li jaqgħu ta' t din l-eżenzjoni tal-VAT, dawk it-tranżazzjonijiet, b'għal dawk inkwistjoni fil-kawgħa prinċipali, li għandhom l-għan li jittrasferixxu azzjonijiet ta' kumpanniji kkonfermati u li kellhom dan ir-riżultat, i' da li, fl-aħħar

anali?i, jirrigwardaw il-beni immobiljari mi?muma minn kumpanniji u t-trasferiment (indirett) tag?hom. L-e??ezzjoni g?al din l-e?enzjoni li hija prevista fl-istess tieni in?i? tal-punt 5 ma hijiex applikabbli jekk l-Istat Membru ma u?ax il-possibbiltà, prevista fl-Artikolu 5(3)(?) tal-imsemmija direttiva, li jikkunsidra b?ala proprjetà korporali, l-azzjonijiet jew interessi ekwivalenti g?all-ishma li jag?tu lit-titolari tag?hom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' proprjetarju jew pussess fuq il-proprjetà immobbli.

Fuq it-tielet domanda

43 Fir-rigward tar-risposta tal-ewwel u tat-tieni domanda, ma hemmx b?onn li ting?ata risposta g?at-tielet domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju.

Fuq l-ispejje?

44 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, il-Qorti tal-?ustizzja (Is-Sitt Awla) taqta' u tidde?iedi:

L-Artikolu 13B(d)(5) tas-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE, tas-17 ta' Mejju 1977, fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet tal-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? — Sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta' stima, g?andu ji?i interpretat fis-sens li jaqg?u ta?t din l-e?enzjoni tat-taxxa fuq il-valur mi?jud, dawk it-tran?azzjonijiet, b?al dawk inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li g?andhom l-g?an li jittrasferixxu azzjonijiet ta' kumpanniji kkon?ernati u li kellhom dan ir-ri?ultat, i?da li, fl-a??ar anali?i, jirrigwardaw il-beni immobiljari mi?muma minn kumpanniji u t-trasferiment (indirett) tag?hom. L-e??ezzjoni g?al din l-e?enzjoni li hija prevista fl-istess tieni in?i? tal-punt 5 ma hijiex applikabbli jekk l-Istat Membru ma u?ax il-possibbiltà, prevista fl-Artikolu 5(3)(?) tal-imsemmija direttiva, li jikkunsidra b?ala proprjetà korporali, l-azzjonijiet jew interessi ekwivalenti g?all-ishma li jag?tu lit-titolari tag?hom drittijiet *de jure* jew *de facto* ta' proprjetarju jew pussess fuq il-proprjetà immobbli.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: l-Olandi?.